

Kunnanhallituksen 15.12.2025 (§ 224) hyväksymän vuoden 2026 talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan kunnanhallitukselle sekä valtuustolle raportoidaan taloudesta ja toiminnasta neljännesvuosittain. Edellytykset talouden seurannalle luo ajantasainen kirjanpito. Kunnan kokonaistalouden hallinta edellyttää, että toimielimet suunnittelevat toimintansa niin, että toimialalle valtuuston osoittamat tuloarviot toteutuvat ja määrärahat riittävät.

Sitovuustaso käyttötalousosassa valtuustoon nähden on ulkoisten toimintatuottojen ja -kulujen erotus (netto) toimialoittain. Tuloslaskelmaosan sitovuustaso on rahoitustulojen ja – menojen erotus (netto) koko kunnan tasolla sekä verotulot ja valtionosuudet. Rahoitusosassa sitovia eriä ovat antolainauksen, lainakannan sekä oman pääoman muutokset. Investointien määrärahat ovat käyttöomaisuusryhmittäin sitovia valtuustoon nähden (netto, TA-kirja s.36). Talousarvion sitovuustasot on esitetty vuoden 2025 talousarviokirjassa (s. 26–27).

Neljännesvuositarkastuksissa (osavuositarkastus ja puolivuositarkastus) ilmoitetaan olennaiset toiminnan ja talouden tapahtumat, jotka heijastuvat erityisesti talouteen. Neljännesvuositarkastuksissa kerrotaan myös toimialojen talousarvion toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta sekä annetaan tietoa muun muassa verotulojen, työllisyyden, väkiluvun sekä sairauspoissaolojen kehityksestä.

Aikaväliltä tammi-maaliskuu talouden toteutuminen raportoidaan kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle toimialoittain käyttötalouden osalta, investointien toteuma koko kunnan tasolla sekä toimialojen toiminnallisten tavoitteiden toteutukset. Lisäksi esitetään mahdolliset merkittävät poikkeamat määrärahojen käytössä ja poikkeamien syyt.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 27.1.2025 (§ 5) talouden tasapainotusohjelman vuosille 2025–2028. Talouden tasapainotusohjelman toteutumista seurataan kunnanhallituksen päätöksen 20.1.2025 (§ 5) mukaisesti säännöllisesti osavuositarkastusten ja tilinpäätöksen yhteydessä. Päätöksen liitteenä (liite 2, Talouden tasapainotusohjelman toteuma 1.1.-31.3.2026) esitetty tarkempi seurantaraportti tasapainotustoimenpiteiden toteutumisesta tammi-maaliskuun osalta. Kyseiseltä ajankohdalta toteunut sopeutus oli ohjelman mukaan noin 171 000 euroa.

Raporteilla on huomioitu talousarviovuoden 2026 ensimmäiset talousarviomuutokset (KV 2.2.2026 § 5). Talousarviomuutokset koskevat muutoksia valtionosuuksiin ja kotikuntakorvauksiin. Muutosten yhteisvaikutus on noin 74 000 euroa nettona valtionosuuksien ja kotikuntakorvauksien osalta. Valtionosuuksiin ja kotikuntakorvauksiin tehdyt muutokset näkyvät liitteenä olevissa raporteissa.

Käyttötalouden toteutuminen tuloslaskelman mukaan

Toimintatuotot

Käyttötalouden toimintatuotot toteutuivat tammi-maaliskuussa noin 22,5 % tasolla vuoden 2026 muutettuun talousarvioon nähden. Toimintatuottojen kokonaissumma oli 0,84 miljoonaa euroa. Tammi-maaliskuun ajalta toimintatuotot alittivat kumulatiivisen budjetin noin 91 000 eurolla.

Tiliryhmätasolla myyntituotot ja muut toimintatuotot alittivat budjetin yhteensä noin 170 000 eurolla. Vastaavasti maksutuotot toteutuivat budjetin mukaisesti ja tuet ja avustukset ylittivät budjetoidun noin 75 000 eurolla. Myyntituottojen alhaisempaa toteumaa selittää mm. vesilaitoksen laskutuksen aikataulut ja toteuman odotetaan olevan budjetin mukainen puolivuositarkastuksessa. Tukien ja avustusten osalta toteuman vauhdin odotetaan tasaantuvan puolivuositarkastukseen mennessä. Muut toimintatuotot toteutuivat edeltävään vuoden nähden merkittävästi pienempänä mm. vuokratuottojen pienentymisestä johtuen.

Toimintakulut

Toimintakulujen toteuma oli tammi-maaliskuun osalta 23,2 % muutettuun talousarvioon nähden ja kokonaissummaltaan 5,09 miljoonaa euroa. Muutettuun talousarvioon nähden toteuma jäi noin 0,4 miljoonaa euroa budjetoitua pienemmäksi. Henkilöstökulujen toteuma oli 2,92 miljoonaa euroa ja toteuma oli 23,4 % Henkilöstökulut alittivat budjetin noin 204 000 eurolla. Toteuma on tasaantunut jonkin verran vuoden muissa raportoinneissa mm. lomarahojen maksusta johtuen. Palkkojen osalta elokuussa maksuun tulevat yleiskorotukset tasoittavat toteuman vauhtia suhteessa budjettiin. Henkilöstökulujen toteuma on edeltävän vuoden vastaavaan (1–3/2025) ajankohtaan nähden noin 35 000 euroa suurempi, joka on hyvin maltillinen kasvu huomioiden viime vuoden palkankorotukset.

Palveluiden ostojen toteuma oli 1,5 miljoonaa euroa ja 24,4 % muutettuun talousarvioon nähden. Palveluiden ostojen osalta toteuma alitti budjetoidun n. 36 000 eurolla. Palveluiden ostojen toteuma on jaksotuksista johtuen noin 160 000 euroa odotettua suurempi ja jaksotukset korjaantuvat puolivuositarkastukseen. Aineet, tarvikkeet ja tavarat toteutuivat 22,1 % talousarvioon nähden ja toteuma oli noin 0,45 miljoonaa euroa. Budjettiin nähden toteuma alittui noin 58 000 eurolla ja toteutui edeltävän vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden 55 000 euroa pienempänä. Taustalla vaikutti etenkin kunnalta pois siirtyneiden sote-kiinteistöjen kustannukset. Avustukset toteutuivat noin 125 000 euron suuruisena (toteuma 14,6 %) ja muut toimintakulut toteutuivat 84 000 euron suuruisena (toteuma 21,3 %). Toimintakulujen kaikki tiliryhmät toteutuivat alle budjetin.

Toimintakate

Toimintakate (toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus) toteutui -4,25 miljoonan euron ja 23,2 % suuruisena. Toteuma jäi alle muutetun talousarvion noin 0,31 miljoonalla eurolla. Kokonaisuutena toimintakate heikkeni hiukan edeltävän vuoden tilanteeseen nähden, yhteensä noin 65 euroa. Tilanteeseen vaikutti etenkin toimintatuottojen odotettua heikompi toteuma ja toisaalta odotettua pienempi toimintakulujen toteuma.

Tulorahoitus

Verotulojen toteumaprosentti oli 23,4 % talousarvioon nähden. Verotuloja kertyi tammi-maaliskuussa yhteensä 3,75 miljoonaa euroa. Verotulojen toteuma oli noin 77 000 euroa edeltävää vuotta suurempi. Kunnan tuloverojen toteutuma oli 27,1 %, kiinteistöverojen 3,5 % ja yhteisöverotuottojen 36,5 % talousarvioon nähden. Tuloverojen (3,21 miljoonaa euroa) ja kiinteistöverotuottojen (0,1 miljoonaa euroa) toteumaa voidaan pitää positiivisena nykyiseen tilanteeseen nähden. Myös yhteisöverotuottojen (434 000 euroa) toteuma oli odotetun suuruinen ja toteuma talousarvioon nähden n. 136 000 euroa parempi.

Valtionosuudet toteutuivat 25,0 % talousarvioon nähden ja toteuma oli yhteensä 0,96 miljoonaa euroa. Valtionosuudet pienentyivät edeltävän vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden noin 77 000 euroa.

Muutostalousarviossa on huomioitu vuoden vaihteessa tullut uusi muutospäätös valtionosuuksiin. Valtionosuuksien määrän muutos on ollut valtuuston hyväksyttävänä helmikuun alussa ja valtionosuudet tulevat ylittämään alkuperäisen talousarvion noin 91 000 eurolla.

Vuosikate ja poistot

Vuosikate toteutui noin 0,01 miljoonaa euroa muutettua talousarviota paremmin. Edeltävän vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden vuosikate toteutui noin 74 000 euroa heikompana. Vuosikate ei riittänyt täysin kattamaan poistoja ja arvonalentumisia ja tilikauden tulos oli yhteensä noin 146 000 euroa alijäämäinen. Poistoeron vähennyksen (n. 741 000 euroa) jälkeen tilikauden ylijäämä on 595 000 euroa, joka on merkittävästi muutettua talousarviota parempi. Poistoeron positiivinen muutos johtuu sote-kiinteistöjen yhtiöittämisestä, jonka seurauksena yhtiöitettyihin kiinteistöihin kohdistuneet poistoerot ovat purkautuneet tammikuun 2026 alussa.

Arvio koko vuoden toteumasta

Osavuositarkastuksen ennusteiden mukaan talousarvio toteutuu muutetun talousarvion tarkkuudella. Ennustetta päivitetään ja tarkastellaan uudestaan puolivuositarkastuksen yhteydessä. Osavuositarkastuksen ennusteiden mukaan tilikauden ylijäämä on noin 180 000 euroa kuluvana vuonna.

Rahoitusasema ja investoinnit

Uutta pitkäaikaista tai lyhytaikaista lainaa ei ole nostettu tammi-maaliskuun aikana. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin suunnitelman mukaisesti noin 0,33 miljoonalla eurolla. Kunnan lainamäärä on maaliskuun lopussa noin 4,7 miljoonaa euroa, joka on noin 773 euroa asukasta kohden. Kunnan rahavarat olivat maaliskuun lopussa n. 7,9 miljoonaa euroa. Kunnan maksuvalmius on edelleen poikkeuksellisen hyvä.

Investointimenot toteutuivat noin 0,19 miljoonan euron suuruisena. Investointimenoja toteui noin 0,35 miljoonaa euroa edeltävän vuoden vastaavaa ajankohtaa vähemmän.

Toiminnalliset tavoitteet

Toimialojen talousarvion 2026 toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen on kuvattu osavuositarkastuksessa, joka on päätöksen liitteenä (liite 1). Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen ja arvio koko vuoden toteutumisesta on kuvattu eri väreillä toteutumisasteen ja toteutumisarvion mukaisesti.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 75 §

Valmistelija

Aatu Laamanen, talousjohtaja
p. 050 469 8477, aatu.laamanen@palkane.fi

Esitys

va. Kunnanjohtaja Mikko Salmela

Kunnanhallitus päättää merkitä osavuositarkastuksen ja talouden tasapainotusohjelman ajalta 1.1.-31.3.2026 tiedokseen ja antaa sen edelleen tiedoksi kunnanvaltuustolle, sivistyslautakunnalle, tekniselle lautakunnalle, rakennus- ja ympäristöjaostolle sekä tarkastuslautakunnalle.

Kokouskäsittely Talousjohtaja Laamanen esitteli osavuositarkastuksen sekä talouden tasapainotusohjelman ajalta 1.1.-31.12.2026 kunnanhallitukselle.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

TARLA 02.09.2026 § 33
79/02.02.02/2026

Esitys Puheenjohtaja

Tarkastuslautakunta päättää merkitä osavuositarkastuksen ja talouden tasapainotusohjelman ajalta 1.1.-31.12.2026 tiedokseen.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.